

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 228.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Lo-
pold (VII Erzsébet-körú).
Prețul inserțiilor: o serie
germond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicații
mai dese după tarif și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 262.

Brașov, Miercuri 28 Noemvrie (1) Decemvrie.

1907.

Semne de decădere.

Din Caransebeș se anunță un fapt caracteristic pentru situația creată de oportunismul slugarnic al clicei lui Burdea. Se spune adică că zilele trecute, ținându-se adunarea de toamnă a reprezentanței orașului Caransebeș, — înainte de a se trece la desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei, — s'a făcut propunerea de a se introduce pe lângă limba română și limba maghiară ca limbă protocolară.

Înainte cu câțiva ani se lansase o astfel de cerere pentru introducerea limbei maghiare ca limbă protocolară la comună în orașul Brașov. Maghiarii, cari nu aveau numărul recerut de lege pentru a putea pretinde aceasta, au făcut cele mai mari sforțări de a câștiga subscrieri dela membrii reprezentanței: evrei, armeni, greci și câțiva nemți și cu toate astea le-au mai lipsit vre-o trei subscrieri pentru a dovedi că au pentru cererea lor a cincea parte din membrii. Atâta a fost de ajuns ca să li-se refuze cererea de către adunarea generală.

În Caransebeș elementul român e covârșitor și sunt puțini Maghiari, nu ca în Brașov, unde a treia parte a populației e maghiară. Cu atât mai stranie apare dar propunerea de care se vorbește mai sus.

Foaia română din Caransebeș, care aduce aceasta știre, arată cu drept cuvânt, că propunerea de a se introduce limba maghiară la comună atinge dreptul Românilor de acolo bazat în lege, care și așa nu se esecută cum ar trebui după prescrierea legii.

E adevărat că, dacă încep a se face astfel de propuneri, aceasta este un semn vădit de decădere a Românilor față c'o mână de streini, cari pe zi ce merge devin mai cutezători și și arogă mai mult decât li se cuvine. E adevărată și afirmarea ce-o mai face amintita foaie, că întărirea

străinilor este rezultatul slăbiciunii Românilor, care vine mai ales dela discordia și dela neînțelegerile dintre ei.

Cele mai multe rele, de cari sufer Români noștri, au cam tot același izvor. N'ar trebui să se uite însă că slugărnicia față cu străinii este cea mai puternică promovătoare a discordiei și a neînțelegerilor. O înțelegere și o conlucrare sinceră frățească este posibilă numai pe baza etică națională, când toți vor fi convinși, că cele mai înalte interese de existență ale neamului pretind credință, abnegare și perseveranță în favorul cauzei generale române. Când însă unii se fac instrumente, conștie ori inconștie, ale străinilor, nu mai poate dăinui între ei și ceilalți armonia și buna înțelegere, fiindcă a dispărut sinceritatea și cu ea încrederea reciprocă neapărat de lipsă pentru cimentarea solidarității.

N'ar trebui să fie surprinși cei ce poartă trena lui Burdia de propunerile, ce se fac acum în prejudiciul dreptului populației române din Caransebeș, căci adevăratul început s'a făcut atunci, când s'a introdus în cetățuie calul troian al gimnaziului maghiar, aruncându-se la o parte arma de luptă, ce au purtat-o cu atâtă mândrie odinioară grănițerii sub Doda pentru întărirea românismului și a solidarității lor naționale.

Vor fi și multe alte cauzele marului rău, ce se numește: dușmănie, desbinare și ură între frați, dar cauza lui cea mai de căpetenie este și rămâne părăsirea bazei etice fundamentale a cinstei, a mândriei și a frăției naționale.

S'a păcătuit mult în timpul din urmă din partea Românilor noștri prin aceea, că asupra chestiunilor mari politice, cari și așa nu se pot rezolva prin noi înșine, s'au uitat și s'au neglijat prea mult chestiunile mai mici, dar pentru noi de o importanță hotărâtoare a conviețuirii și a conlucrării noastre în comune, în

comunitate, pe toate terenele vieții publice; s'au uitat și s'au neglijat marile interese ale organizației noastre inaugurată la 1881.

Numai atunci vor fi paralizați aceia, cari hrănesc discordiile între noi, când se va ridica în mijlocul nostru acea autoritate morală națională, care prin influența ei puternică să-i spulbere și să-i facă să intre în pământ.

Legea lui Apponyi, începe a fi executată fără de a se aștepta termenul de trei ani, prevăzut în lege. Din Arad sosește acum știrea, că învățătorul **Dimitrie Popovici** a fost suspendat de către comisia administrativă (!) — pentru agitație în contra națiunii maghiare.

Până vom mai stăruii asupra acestei încălcări, ne grăbim a o pune în fața învățătorilor noștri cari nu-și pot închipui o fericire mai mare decât noua subvenție!

Zagorac către vicepresident. Zagorac, deputatul croat căruia i s'a suprimat de două ori cuvântul în ședința de Sămbătă, publică în »P. L.« o scrisoare deschisă către vicepresidentul **Náway**. În ea, zice că însuși ministrul **Iosipovici** »nu garantează« dacă tâlmaciul traduce precis. Mai spune Zagorac, că în pauza întrebare de **Náway** confidențial, de ce se poartă așa, însă acesta a răspuns cu vădită intenție dușmănoasă, numai atât: »Plecați la Viena!«

Banchet în onoarea secretarului de stat I. Sztérényi, a dat camera de comerț, din loc, Sămbătă. Cel onorat a rostit un discurs mai lung pentru »luceafărul de seară« după care pleacă fără să simtă oboseală; isbândirea *independenței economice*, pentru »camera de model din loc care a știut totdeauna să se ferească de certele politice, profesionale și naționaliste« apoi »pentru lunga cale, ce o mai vede înaintea sa... căci abia a sosit la jumătate calea, în scopul ce și-a fixat...«

La banchet au fost de față și români. S'a aplaudat des, se zice; în graiul său fiecare.

Deputații bucoveneni nu vor face fuziune cu partidul creștin-social din Reichsrath, după cum se răspândise știrea. Tratativile, cari au avut loc între cele două partide, s'au încheiat cu hotărârea, de a

se amâna deocamdată fuziunea, rămânând pentru partide o cooperare în bună înțelegere.

Glasul vremii...

— Fine. —

Recunoaștem azi că *șinta vieții unui stat e să sprijinească ori ce problemă culturală*, la care i-au parte cercuri mai mari ale Polonilor. Deci dacă statul are o mulțime de supuși Poloni, să nu creadă, că e menit să înăbușe naționalitatea acestora, să facă dintr'un neam întreg renegați, ceea ce nu poate fi nici odată ținută cinstită, ci dimpotrivă e dator și trebuie să sprijinească și să ridice chiar cultura Polonilor. Căci și cele 3 milioane plătesc dare și slujesc în armată. De aceea și neamul lor are dreptul să ceară ajutor și îngrijire. De aceea statul ar trebui să înființeze pentru fiii săi poloni o universitate poloneză, care odată tot vor trebui să o facă Polonii; în orașe amestecate ar trebui să susțină nu numai teatrul nemțesc ci și teatrul polonez, ar trebui să întemeieze biblioteci și muzee poloneze. Dar firește acestea nu trebuie să se facă pe spatele locuitorilor germani de acolo, cari au cel puțin același drept de naționalitate.

*Statului nu-i e iertat să se identifice cu o naționalitate și să se nezuiască a-o aduce la domnie cu ori ce preț și cu forță. Dacă se renunță cu desăvârșire de a germaniza minoritatea, dacă se recunosc toate nișuțele ei spre susținerea și propășirea neamului lor din puteri proprii și ale statului, și dacă se țineste numai într'acolo, de a-i face pretini buni orându-lii din stat, atunci, de-odată cu programul majorității naționale: »E un stat, deci un popor« (ein Staat, folglich ein Volk) ar dispărea și cel al minorității naționale: »E un popor, deci un stat« (ein Volk, folglich ein Staat) și se va recunoaște, că *traiul mai multor neamuri împreună într'un stat este în sfârșit tot așa de cu puțință, ca traiul între oaltă al mai multor confesiuni.**

Arată apoi cât de mult se potrivește politica de până acum cerințelor de mai sus. Azi cer mii din concetățeni, ca limba adunărilor și a societăților să fie cea nemțescă. Deci astfel să li se ia ațator milioane de cetățeni dreptul, care a fost cunoscut deja de multă vreme în constituția prusiană. Pare ciudat, când în țara lui **Friedrich cel Mare**, a unuia dintre cei mai luminați împărați ai Prusiei, se încearcă boțezarea orașelor poloneze după pilda Ma-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

St. O. Iosif: Zorile.

Dramă istorică în două acte și în versuri. *)

Dacă s'ar fi zis »versuri în dramă și două acte« era și mai eufonic și mai precis...

Mult mă mir, cum de n'a luat-o încă pe tonul acesta, nici unul dintre criticii noștri de atâtea și mai atâtea »culori«, înădevară mă mir. Căci dacă cauți să supui »Zorile« regulamentului de estetică dramatică (da, există regulamente și în estetică, sever aplicate și cu grele pedepse pentru contravenienți. Fiecare culoare își are regulamentul său!) mai cu seamă regulamentul moștenit dela strămoși, la toate te vei simți înduplecat numai să numești dramă *Zorile*, numai la asta nu. Închipuiți-vă, abia două acte — unde rămâne peripeția? — și mai închipuiți-vă, eroul moare împușcat de un străin — unde rămâne »peirea lui din sine«? Ei, zică cine ce va zice, astea totdeauna pot fi versuri și

tablouri admirabile, dar versurile încă nu sunt totdeauna o dramă. (!) Trebuie oare care îndrăzneală s'o zici și s'o crezi asta! — va da înainte X ul de cutare culoare.

Aibă dreptate: Iosif însă s'a simțit tare pentru cea îndrăzneală trebuincioasă.

Dar cei mai mulți nici că vor fi știind, cine e Iosif și ce este »Zorile«.

Pentru cea dintâi pe care o amintim ca o învinuire, păcatul e al lor, iar pe deapsa o au în însuși păcatul lor; pentru cea de a doua este vinovat poetul — Iosif e poet, iubii cetitori! — modestia poetului plivită de pretenții, cât rămăsese chiar pustiul nepăsării.

Mai de aproape; *St. O. Iosif* este unul dintre luceferii tinerei noastre generații de scriitori, lucașfăr ivit aci la noi, însă ademenit de soarele care, ci-că, pentru toți în București »răsare«. (Oare când va și străluci?) Are până acum abia trei volume de poezii și o poveste în versuri, — până într'una de o simplitate și de o armonie, și de o delicateță, ce dau poetului o notă particulară, cari trebuie să-l facă foarte popular, și cari îl fac înibit mai vărtos ca cântăreț de idile și ca zugrăvitor de pasteale. Unele din aceste cu interesante subiecte poetizate, din ordinea socială a civilizației mai noi.

»Zorile« este un volumaș de 96 pagini, elegant bineînțeles, apărut săptămânile trecute, în editura »Minervei« etc. etc. din care o bucată a ajuns din norocire și în mâinile noastre.

Ce spuneam mai la deal în genere despre poeziile lui Iosif, avea notă proprie este »imprimată« și în drama »Zorile«. Mulți, cari aveam cunoștință de mai înainte despre această dramă, o așteptam cu multă nerăbdare și, spunem drept, cu multă neîncredere.

Cum va isbuti în dramă poetul prin excelență liric? Cum va ști să prindă accentele aspre, concise, visătorul blând și povestitorul vorbăreț?

Neîncrederea însă era prea puțin motivată. Simplitatea, și mai cu seamă claritatea lirismului său, au făcut foarte cu puțință lui St. Iosif, să găsească si tonul adevărat al sbuciumelor și pornirilor sguduitoare.

Din o rezumare a dramei, a poveștii tragice, va putea și cetitorul, măcar în parte să se convingă într'ucât avem dreptate:

Toată acțiunea se petrece pe la începutul revoluției din 1848 — Un sat încercat cu panduri. O casă de preot român, sărăcăcioasă ca pe acele vremuri. Preoteasa, *Iustina*, în floarea vârstei, o femeie

blândă, bună, iubitoare, mai presus de ori ce iubitoare, stă la căpătâiul patului în care doarme copilul ei, *Ionică*. Gândul îi zboară la soțul »...fugit departe 'n țară, peste munți, străin pe drumuri... singur Dumnezeu mai știe unde-l poartă acum pașii 'noaptea oarbă și târzie...«

Abia o poate mângâia *Mama-Anisia* mama părintelui *Dan*, o bătrână cu suflet furtunatic, hotărâtă și dărză, al cărei simțiri, în antiteză cu *Iustina*, trec pragul casei, și sboară pe tot câmpul și văile întinse cât poate cuprinde un neam. Femeile stau, îngrijorate și presimțitoare, sub impresia întâmplărilor sângeroase și oarbe de barbare, dela începutul »răzbiilor«, cum zice țaranul nostru la revoluția din 1848.

Mama-Anisia are însă nădejde în Dumnezeu, care numai ei

...Mai poate să ne mântue din valul Ce, sporind pe zi ce merge, bate peste tot Ardealul...

(Căci)

Tatăl cel Atotputernic nu va 'ngădui să piară Neamul nostru fără vină, bun și drept din cale-afară, Nu-l va mai lăsa în prăda unor nemeși fără milă, Cănilor haini și lacomi, ce ne fac atâta silă...

...pretutindeni iobăgimea-i răsculată, Tot românul azi își zice: »ori acum, ori niciodată!« Și cu coase, cu topoare, pleacă toți să-și cucerească Dreptul să trăiască s'obozi pe moșia strămoșească.

*) Un subiect luat din frământările noastre în anii 1848!! și o prelucrare a lui, care ne îndreptățește a crede că începem a ne avea repertoriul de mult dorit!

ghiarilor și a Rușilor. Și mai rău stă cu instituturile de cultură.

Se trimit pentru copiii poloni numai învățători de acei, cari nu cunosc limba polonă, și acestor învățători trebuie să-și încredințeze părinții dragii lor copii. Ce ar fi zis mamele germane, dacă Napoleon ar fi cerut asta dela ele. Nu e o batjocură a pedagogice, să faci ca copiii și învățătorul să vorbească în limbi deosebite?

Și dacă ar isbuti chiar să germanizeze pe Poloni, ce ar fi câștigat pentru germanism? Dovadă e Irlanda, unde treaba a ajuns în adevăr acolo, generația mai tânără mai și-a uitat limba, dar tocmai aceasta generație este cea mai radicală.

În limba poloneză autorul vede o anumită cultură, și datorința Germanilor e de a o sprijini. Citează iară pe Kant, care zice, că chiar dacă Poloni și-ar pierde limba, ar fi de datorința Germanilor ca să o aducă din nou în viață, căci ea este o parte a culturii neamului, și aceasta cultură trebuie sprijinită în niziunile ei.

Nici lupta împotriva limbei, nici lupta împotriva posesiunii de pământ a Polonilor, nu va putea săvârși germanizarea lor. Toate acestea vor îngreuna și vor amâna numai împăcarea cu ei. Aceasta privește mai ales mijloace mici, și șicanările polițienesti.

Greșala de căpetenie a politicii germane este nerecunoașterea unui drept de naționalitate. Nu trebuie să se îndrepteze armele împotriva înaintării economice a Polonilor. Căci ce nedrept se face prin munca cinstită și prin sârghița lor? De sigur că într'un stat mai întreg nemțesc, va fi totuși un drept de a apăra interesele naționale, acolo unde sunt primejdii. Însă să înceteze cu germanizarea.

Sfârșește cu cuvintele: »Nu-i iertat să dăm în greșala de care s'a lovit și s'a împiedecat chiar un Bismark. Lupta împotriva minorităților naționale este o luptă fără șanse împotriva ideilor. Și trebuie să căutăm să fim dreți cu protivnicii noștri. Mai puțin Bismark și mai mult Schiller! A fi German înseamnă a fi drept! (Weniger Bismarck und mehr Schiller! Deutsch sein, heisst gerecht sein!)».

Sunt între Germanii mulți, foarte mulți, cari cugetă așa. Și așa trebuie să se cugete, cari vreau să se facă vrednici de veacul luminei!

Lipsca, 1 Decembrie 1907.

Din ședințele camerei ungare.

Discursul d-lui I. Maniu, în 6 Dec.

— Urmare —

Dr. I. Maniu: Să i-a seamă partidul independist, că numai întâiul pas e greu. Asemenea a fost și cu ex-lexul. Întâiul ex-lex, pe timpul lui Bánffy s'a primit ca o catastrofă, acum însă par'că ex-lexul e situația normală.

Pentru precedențele acestea responsabilitatea e a partidului independist! (Oratorul discută pe larg aceste responsabilitate, fixând-o astfel în jurnalul camerei pentru posteritate.) Făcând socoteala generală, trebuie să constatăm că proiectul e rău. Scuza cu strămtoarea nici decît nu se poate accepta. Apponyi pomeneste de luptă pierdută. Dar cine a pierdut-o? »Nu Apponyi nici care-va altă persoană, ci co-

...un' ți-e bărbatul? — Drept să-ți spun mi-a fost [rîsine] Când aflai că-i dus în țeară, o'a lăsat copil, femeie. Tocmai el, el care-i preot și era dator să stee Neclintit, să fie pildă, să călăuzească satul, Apărându-și pân' la moarte legea, neamul, Impă- [ratul!]

Locul lui era în lagăr, lângă Iancu și Buteanul Pentru ce n'a mers acolo?... ..ea își aminteste cu fior de întâmplările ce s'au petrecut și mai pot veni, de ziua când oamenii din sat, conduși de un tânăr tribun, au venit să le sfințească steagul, cu care au plecat în tabăra lui Iancu; de ziua următoare, când pandurii, sub cuvântul mincinos că oamenii au prădat moșiile nemeșilor, au vrut să-l prindă pe părintele Dan, dar el a plecat în o noapte, să fugă peste hotare, și acum de-

lîția și dirigența coalității a suferit un fiasco politic absolut, când voia să rezolve o chestie de putere, cu încredere necumpănită, fără tărie corăpunzătoare — care nu se putea sfârși decît cu o zdrobire completă! »

»Asta a fost fatalitatea vieții noastre politice. Politicianii opoziționali au căzut — în sus.... Pentru relele acestui pact economic au să dea seamă cei ce șed acum în scaunele ministeriale, căci în afară de unul singur, (cine-o fi acela? N. R.) ei au făcut păgănită situația politică în care s'a născut proiectul de față! »

Față de Austria e aceasta strămtoarea. Față de situația internă spoi se scuza cu două strâmtoări: lipsa de timp și obstrucția croată.

Pentru aceste strâmtoări toată vina și răspunderea o poartă guvernul. Nu-i timp? Dar cine a pus guvernul să se ocupe cu tot felul de chestii, ca legea școlară, legile lui Darányi, etc. prin cari s'au tulburat clasele și neamurile țării, în loc să rezolve chestiile puse în rândul întâi și aproape exclusiv în vedere, de mesajul regal? Cine a pus pe guvern să vină cu pragmatica de serviciu, bruscând parlamentarismul și stărnind obstrucția croată? »Apoi, veni guvernul cu niște persecuții, ne mai pomenite sub nici un guvern, pe urma cărora trebuia să sufere ori cine, care nu era membru în coalție, sau credincios coalității! » (Aluzie la cazul Vaida. N. R.)

Cu privire la a doua scuza, »țin să declar că partidul naționalist nu este cu Croații nici în alianță nici în frăție de arme!... Noi putem fi deci obiectivi, și chiar din acest motiv — dv. poate nu vă place — eu, personal, am simpatii pentru lupta Croaților... (Sgomot.)

Cu pragmatica de serviciu guvernul a vătămat adînc legea fundamentală, art. XXX. din 1868. A recunoscut asta chiar și majoritatea. Nu Maghiarii și Croații își stau față în față ca două partide, ci țeara-mamă este în conflict cu țările anexe! Pentru aceste stări, trebuie să ne supunem consecințelor politice. Cei vinovați de ele însă (aluzie la Iosipovici. N. R.) își păstrează și acum fotoliul de cafea, poziția lor de drept public. »Asta e o apariție imparlamentară! »

Întreaga aceasta serie de imparlamentarisme însă tot nu e o strămtoare fără de scăpare. »Pottească și supună-se consecințelor politice, acei cari trebuie să se supună, pottim și depuneti apoi pe biroul Camerei proiectele cu privire la sufragiul universal, și vă asigur că în o singură zi va trece pactul prin Cameră! »

Oratorul analizează apoi importanța momentelor economice din pact. Găsește, ca și d-l A. Vlad, că liniile ferate, conversiunea blocului, între împrejurări chiar și emanciparea impozitelor de consumație, etc. sunt avantajii iluzorii. Actele publice nu după titlul, ci după cuprins trebuie judecate. În cuprinsul pactului însă nu e nici cea mai mică cucerire, avantajiu. Chestia băncii și a autonomiei vamale s'a dovedit că nu e chestie de drept, ci chestie economică. Guvernul a făcut numai confuzie în asta privință.

Ce vom putea face în 1917 este chestie de putere, nu de drept. Ce puteri vom putea pune însă atunci în cumpănă, dacă prădăm milioane de dragul unor drepturi formale, pe hârtie?

săptămână nici o știre despre el. Cerul întunecat, și fulgerile ce-l spintecă din când în când numai mării mai pot spaima și ura femeilor.

— Am stăruit mai mult asupra acestei scene dela început, ca cetitorii să poată cunoaște dela întâiul pas măiestria lui Iosif, de a prinde spiriții acelor timpuri grele! Fără de a mai ținea seamă de desvoltarea normală sau anormală a tragicului, pentru acel motiv, pentru zăgrăvirea fidelă a acelor timpuri foarte îndepărtate deja, pe urma unei evoluții vertiginoase, pentru nimerirea spiritului arcaic, și pentru fixarea față în față, alor două tipuri feminine cu totul diferite și foarte bine distincte — am făcut notița la titlul. Dar, să urmăim firul poveștii, de acum mai grăbit.

— De-odată s'aude sgomot, pași, o bătaie la fereastră, frică, presimțire... e părintele Dan. — O duioasă scenă de întălnire. — Dan spune, cu o grămadă de intreruperi ale neastămpărului, și alte episoade, povestea întoarcerii sale, povestea necontentelor dureri și suferinții ale unui tugar, pe care, ajuns aproape de graniță, unde era sfâșietoare imbulzeala celor grăbiți să scape cu viața și cu avutul, îl apucă dorul de-acasă, temerile de soartea alor sei, apoi o mustrare aprigă :

Oratorul nu crede că în 1917 se va face vreo schimbare în situația actuală.

Partidul naționalist a lăsat deschisă chestia băncii autonome și a autonomiei vamale. Oratorul are, personal, părerea că ele nu servesc interesele economice ale țării noastre. (Sgomot) Nu trebuie să pornim după devize frumose dar imposibile. Țeara noastră e agricolă. Trebuie să chibzuim bine, oare prin o cultivare artificială a industriei nu perdem mai mult decît vom câștiga eventual? Generația noastră, care dela 1848 încoace a slăbit necentenit, în loc să se întărească, nu mai poate trece teafăr prin o nouă transformare sguđuitoare.

La drepturi nu trebuie să renunțe nici individul nici poporul; însă în unele momente este mai bine pentru el dacă nu uzează de ele. — Cei 10 ani prevăzuți sunt o epocă de tranziție prea scurtă. O să vedeți, în 1917 se vor găsi iarăși miniștri cari vor preferi să-și contrazică vechile declarații, decît să ducă țeara la pierd economică...

I. Markos: Vorbește ca'n Reichsrath!

I. Maniu: Vorbesc după convingerea mea adevărată, care este chiar și convingerea cabinetului. (voce: suspiciozezi!) dar nime nu are tăria morală s'o mărturisească verde. Nu putem fi cu deplină încredere față de primul ministru, care nu este aderentul independenței economice, dar »pregătește terenul«, cum zice, pentru ea!

Austria are putere să presioneze asupra noastră, pentru ca nici când să nu înființăm banca autonomă, fără de voința ei! Face imputări guvernului, de ce nu ia o atitudine lămurită și fățișă, ori în ce direcție. Noi nu facem altceva decît ameniințăm copilărește, pe când cercurile financiare din Austria se înarmează și încep deja războiul.

(Va urma)

Desbaterea adresei în camera română.

În ședința de Sâmbătă a camerei s'a continuat desbaterea adresei.

Dep. St. Drăghicescu arată că mesajul spune, că progresul statului se razimă pe proprietatea mare și pe țărănime. Noi țărani, vom căuta să facem tot ce ne va sta în putință spre a restabili armonia între aceste două clase sociale. În ce mă privește, îmi expun ideile cu curagiu și sinceritate.

Oratorul trece în revistă primele măsuri luate de guvern și proiectele cuprinse în manifestul regal.

Reformele făgăduite nu jiguesc interesele nici unei clase sociale, ci au numai scopul de a desființa nedreptățile suferite de țărani. Aceste nedreptăți unite cu ignoranța în care se aflau sunt pricinele războalelor.

Oratorul critică modul cum s'au făcut improprietarile la 1864. Nu s'a cercetat atunci starea socială și diferitele însușiri ale țărănilor cari cereau pământ.

Dep. M. Cantacuzino zice că reformele nu vor fi folositoare, dacă nu vor fi înțelese și pătrunse de toți. Arată necesitatea imperioasă a acestor reforme. Orice clasă socială, într'un stat, are drept la o

egală îngrijire din partea noastră. Energia și vitalitatea unui neam nu atîrnă numai de însușirile fizice, de puterea războinică, ci de propășirea morală a sa. Arată că între guvernânți și țărani s'a săpat un șanț adînc, care nu se va putea umple acum decît cu sacrificii. Răspunderea o avem cu toții, toate partidele din țara asta. Dar răspunderea este mult mai mare a partidului liberal. (Protestări, intreruperi). D-l M. Cantacuzino ilustrează răspunderea liberalilor cu exemple. Astfel, la Ploești, când sub guvernul liberal s'a declarat o republică... detronarea și isgonirea unui mitropolit cum a fost Ghenađie etc.... Prin urmare, răzcoalele au fost pregătite încă de mult, prin spiritul de anarhie ce domnea peste tot.

D-l Cantacuzino arată că unul din relele mari de cari sufereau partidele politice, era amestecul insolit și pus la cale al unor elemente tinere, nepricoperite în ale politicii. Aceste elemente turburau ordinea. Studenții au fost amestecați mereu în luptele politice. Partidul liberal făcea mereu demagogie și turbura neîncetat ordinea publică. Dela 1876, liberalii au stat 19 ani la putere, pe cîtă vreme conservatorii n'au guvernat decît 11 ani. A cui ora, prin urmare, vina mai mare, dacă nu a partidului liberal?

Voci: Dar strada Ene? Dar 1888?

D-l Cantacuzino: Nu mă gîndeam să aduc lovinului nimanui, dar d-voastră mă provocați. Guvernul în guvernarea de 8 luni n'a știut să pregătească măcar atmosfera prielnică votării reformelor. Spune că legea tocmelilor agricole nu va da roadele așteptate. Ea este cea mai groznică servitate impusă proprietății. Marea proprietate a fost și în trecut și astăzi apă-rătoarea neamului.

O voce: Nu este adevărat.

Se suspendă ședința pentru 5 minute.

D-l Cantacuzino la deschiderea ședinței spune, că proiectul tocmelilor agricole lovește marea proprietate, care are o înaltă misiune socială. Citează un pasagiu dintr'un discurs dela 1887 al lui Cogańniceanu, voind să dovedească că acest mare bărbat de stat nu voia să treacă privilegiile unei clase sociale, în mâinile altele. Oratorul laudă marea proprietate, afirmînd că ea este izvorul bogăției naționale, sprijinul statului în momente grele. Arată că urmările luptei dintre stat și trusturi în America de nord, se fac simțite de cătră populațiunea cea mare și să-racă a celui stat. Declară că conservatorii sunt destul de patrioți ca să consimțimă la jertfe actuale, dar nu se vor învoici ca să stabilească un asemenea principiu și pentru viitor.

Proiectul de lege al tocmelilor agricole aduce, pe lângă aceasta, o gravă atîngere principiului libertății tranzațiunilor. Munca este o marfă. Aceasta o afirmă toți economiștii. E absurd deci ca să fixați un maximum și minimum de salariu pentru o marfă, care e supusă fluctuațiunilor fatale ale legii cererii și a ofertei. Precedentul, pe care-l creați va avea urmări la cari nu vă așteptați. Precedentul ce se creiază, se va întinde și la alte pături sociale. Măne vor veni lucrătorii de fabrici, poimăne chiriași, primii ca să ceară fixarea unui maximum și minimum de salariu, ceilalți fixarea unui minimum și maximum de chirie...

pleca numai decît în lagăr. Trebuie să meargă și să doarmă puțin.

Fandurii, de cari este încercat satul, și păzită casa proțească, au prins de veste că s'a întors părintele. Gabor, căpitanul lor, intră tiptil pe ușă. Găsește singură pe Iustina, pe care o iubea nebunește încă de cînd era ea fată mare în Alba-Iulia. Viclean, sălbatic și pofitor cum este, caută întîi să ademenească cu vorbe dulci pe Iustina, dar cînd vede neclintita ei credință cătră bărbat, și scărba ei de cinismul lui neomenesc, o amenință cu tradarea și prinderea bărbatului. Nici asta nu-i folosește. Turbat de mînie aleargă după pandurii lui, intră iarăși în casă, și pe lângă toată apărarea eroică a Mamei Anisia, părintele, mîngăind pe ai săi cu vorba »ce ți-e scris, ți-e pus pe frunte...« caută să se dea în mînie, ce cînd numai au putut au fost ucigașe. Iustina își frînge mîinile și se bocește în desnađejde. În Mama Anisia ciocotește durerea înăbușită, și abia isbuonește în câteva cuvinte :

„Ori îl mîntui dela moarte, ori să-l vad măcar [cum moare]!”

Se repede nebună printre pandurii. Actul întîi se sfîrșește.

(Va urma.)

S. C. Dan.

Cum?... Tu pleci cu toți aceștia, cînd un neam in- [tre] se sbate

În avîntu-i furtunatic cătră sfînta libertate, Cînd atîți martiri cad jertfă pe altarele credinții Tu îți părăsești nevasta și copilul și părinții, Și te duci în alta țeară, unde e mai lesne traiul, Unde nimenia nu-ți cere portul să ți-l schimbi, [nici graiul?]

Cum îi lași în voia sorții? Cine-asupra lor va întinde Mîinile ocrotitoare?...

și sentimentul eroic îi stăpînește toată ființa în acea clipă, își dă căruța unei sermane văduve rămasă în drum cu copiii, iar el se întoarce pe jos, pe căi ascunse, ca să plece în lagărul lui Iancu. »Odată numai a voit să-și mai serute nevasta și copilul. După ce aude grozăvia, ce i-s'a întămplat lui tată-so, este și mai îndărjit. Acuma e înpins de răzbunare, pe care suflul lui cam șovăitor, mai mult nobil visător decît energie luptător, o simțete mai mult ca o datorință, decît ca o sete sufletească. În orice chip să fie, asta e cea mai fierbinte dorință a Mamei-Anisia. Pentru ori care actor o să fie o creație de forță cuvintele ei sălbactice :

...Diute pentru dînte

Vezi, așa te vreau copile!...

Părintele Dan e obosit. Nu poate

Oratorul incheie, declarând că în aceste momente când situațiunea politică din statele vecine cere, ca România să fie un stat de ordine, e nevoie de un complex de reforme făcute în deplina înțelegere și conlucrare a tuturor.

Cronica din afară.

Un ucaz pentru țărani. Ministrul-președinte al Rusiei a anunțat în ședința de ieri a Dumei, că Țarul va publica un ucaz, în care va promite îmbunătățiri reale pentru soarta țăranilor și reorganizarea armatei.

Cartea galbenă. Guvernul rusesc se pregătește să publice pentru prima dată »Cartea galbenă« în care să fie expuse toate documentele relative la războiul ruso-japonez.

Războiul austro-muntegorean. Din Catro se anunță că răsculații muntegoreni au trecut granițele în Dalmația, dezvoltând și acolo mare agitație între dalmatini, provocându-i să se răscoale și ei și să scuture jugul austriac. Căpitanul orașului văzând pericolul ce amenință să se producă în toată Dalmația, turburări grave, a cerut telegrafic ajutor de la comandantul marinei austriace din Pola. Imediat au și plecat, vasele de război înspre Dalmația, debarcând la portul Antivari. Soldații au primit porunca, ca în ori-ce moment să fie pregătiți de război.

Revoluția în Turcia. Din Constantinopol se anunță că o mare fierbere domnește în toată Turcia. »Partidul turcilor tineri«, a răspândit o proclamație în sute de mii de exemplare, adresată poporului turcesc, în care acesta este îndemnat să se răscoale împotriva Sultanului, provocându-l să dea Turciei o constituție modernă. Mișcarea aceasta s'a transplantat și în Asia mică, unde a luat dimensiuni enorme. Poarta a luat măsuri extraordinare, ca să potolească această mișcare revoluționară. Puterile străine sunt gata să intervină în caz de nevoie. Flota engleză, aflătoare în Marea Mediterană, a plecat deja spre Constantinopol.

STIRILE ZILEI.

— 27 Noemvrie v.

Moartea Regelui Suediei. Regele Oscar al Suediei, încetat din viață Duminică dimineața, s'a născut la 21 Ianuarie 1829. Era al doilea fiu al lui Oscar I Regele Suediei și Norvegiei și nepot al Generalului Bernadotte, întemeitorul actualei dinastii domnitoare în Suedia. În timpul cât a trăit fratele său mai mare Carol XV, a purtat numele de ducele Ostrogoților. În calitatea de general-comandant al corpului de gardă regală și vice-amiral al flotei suedeze, a luat parte activă la reorganizarea armatei comune a celor două regate. La 18 Septemvrie 1872 fratele său muri fără moștenitori, Oscar II se încoronează ca rege al Suediei și Norvegiei în orașul Drontheim. Ca rege, a propus în dietă mai multe reforme relative la codul criminal și sistemul penitenciar, precum și la învățământul secundar. În urma loviturii de stat, prin care Norvegia se desparte de Suedia, Oscar al II revine rege numai al Suediei.

Urmașul său Oscar-Gustav-Adolf s'a născut la anul 1858 și a fost proclamat ieri rege luând numele de Gustav V.

Gaston Deschamps despre Români. D. Gaston Deschamps, critic literar al ziarului »Temps«, care a ținut săptămâna trecută două conferințe în București, consacră articolul său săptămânal diferiților scriitori români, vorbind de George Bengescu, autorul unei bibliografii franco-române, de d. A. Xenopol, autorul istoriei Românilor, de d. Pompiliu Eliade, autorul lucrării »L'Influence Française sur l'esprit public en Roumaine«.

O conferință d-lui N. Iorga. Cetim în »Viitorul«: D. N. Iorga, profesor universitar, a ținut Sâmbătă la »Liga Culturală«, în prezența unui mare număr de ofițeri, membri ai Ligii, profesori universitari și studenți, prima din cele zece conferințe ale d-sale anunțate, asupra »Istoriei Armatei Române«. Conferința de ieri a fost un fel de prefață a unei întregi lucrări. Conferințiarul s'a ocupat în special de fatalitățile geografice și înrăurirea lor asupra războaielor purtate pe pământul țării noastre. D-sa a arătat, cu o exuberanță de citate istorice, că războaiele străine, cari s'au făcut pe teritoriul nostru, au întrebunțat aceleași fatalități geografice ca și războaiele noastre naționale. În continua-

rea acestei linii geografice, atât Turcii cât și ceilalți năvălitori au fundat cetăți de apărare, de pildă Giurgiul. Conferințiarul face un istoric al cetății Giurgiului. Granițele, pasurile de năvălire ale unora, au servit după sute de ani altora. De exemplu, linia de expediție războinică prin Chilia, Isacea, etc., adică linia vadului Dunărean, ca și alte drumuri de străbater în regiunile noastre. D. Iorga arată cari au fost granițele de pătrundere în țara noastră și întărirea pe cari diferitele expedițiuni le-au făcut la acele granițe. Chiar expedițiile noastre războinice, începând de pe vremea lui Mircea-cel-Mare, au urmat în mod fatal liniile pe cari le urmașă cu mult înainte expedițiile străine. Cunoașterea acestor fatalități geografice e absolut necesară, pentru cunoașterea istoriei noastre militare.

În viitoarea conferință d. Iorga anunță, că va intra în miezul acestei chestiuni.

Necrolog. În Satul-Lung a încetat din viață ieri, proprietarul Aldea Tocitu, în vârstă de 80 de ani. Pe defunctul îl deplâng soția Ana, fca Elena Median și numeroși conșanșeni. Inmormântarea va avea loc mâine la orele 10 a. m.

Odihnească în pace.

O interesantă expoziție de pictură. Senzația artistică a zilei o formează acum o expoziție de tablouri în societatea artiștilor din Milano »Famiglia Artistica«. Autorii tablourilor expuse sunt copii ai Abruzilor, ținutul din Italia în care cultura a pătruns mai puțin și țăranii păstrează vechile obiceiuri și îmbrăcămintea de alte dată. El se numește Tomaso și Michele Cascella și au fost crescuți de tatăl lor pictor, în devotamentul artei. Tomaso, care are abia vârsta de 17 ani și Michele 14, au creat opere, cari atrag uimirea publicului prin măreția și adevărul ce cuprind. Expoziția tinerilor pictori atrage simpatia generală și produce o adevărată senzație în Italia.

Logodnă. Letiția Vicaș și Dr. Alexandru Aciu s'au logodniți. Hidig, 26 Noemvrie, 1907.

Proclamația grevei generale în Petersburg. Social democrații dela toate fabricile din Petersburg au proclamat grevă generală, până când Duma va aduce legi salvatoare pentru muncitorimea din Rusia. Dela adunare s'au împărțit apoi în mai multe grupuri, cari percurgeau stradele capitalei, spărgând geamurile. Grosul lor s'a oprit în piața cea mare de dinaintea Palatului de iarnă al Țarului, asupra căruia s'au năpusit cu bolovani, voind să-l distrugă. Atunci interveniră mai multe companii de soldați, cari împreună cu poliția din piață s'au încăerat cu lucrătorii revoltați. Numai cu mare greutate le-a succed să-i împrăștie pe aceștia, după ce au căzut mai multe victime din ambele părți. Șeful poliției centrale a declarat, că dacă lucrătorii nu se vor liniști, va proclama starea de asediu. În tot orașul domnește mare fierbere.

Tren atacat de hoți. Din Iaroslavl se anunță că o bandă de hoți a asediat trenul care venia de către Moscova, uci-zând pe ofițerii, ce se aflau în vagonul cu poșta și furând peste 200,000 ruble, parte în monede, parte în hârtii de valoare. Hoții nu s'au mulțumit numai cu atât. După ce au ucis pe șeful gării, au năvălit înăuntru, furând iarăși o sumă mare de bani. Apoi au luat-o la fugă, dar au fost ajunși de poliștii din satul vecin, cari au fost înștiințați telegrafic, despre jaful comis. S'a încins o luptă crâncenă între dânsii și numai după vărsarea de sânge, le-a succed poliștilor să prinză și să lege pe nouă hoți. Ceilalți s'au refugiat în pădure.

Mulțumită publică. În numele președintelui din fruntea »Sanatoriului Archiducului Iosif«, membrul în comitet d-na St. Ieszensky, ne roagă, să publicăm mulțumitele ce dărește directorului proiectografului, d. Waldapfel pentru suma de 213 cor. 88 fl. (40% din beneficiul celor două reprezentații), apoi d-lui general de brigadă Șandru, și tuturor celor ce au contribuit cu serviciile sau cu banul lor la reușita reprezentației.

S'a perdut pe străzile din apropierea gimnaziului român din Brașov, un pașaport nou pentru Turcia, liberat pe numele lui Dumitru Calomfirescu. Cel ce a găsit acest pașaport e rugat a-l preda căpitanului poliției.

Afacerea Moltke-Harden în Reichstag.

Deputatul Paasche, care precum știm a vorbit în ședința parlamentului german dela 3 Decemvrie contra amestecului celor din Reichsrathul austriac în afacerile interioare ale Germaniei relative la chestiunea polonă, și care totodată a criticat aspru politica prusiană, care a adus lucrul acolo ca toate popoarele Austriei să fie iritate în contra Germanilor, a vorbit la sfârșit și despre procesul Moltke-Harden. Paasche a accentuat, că ministrul de război în discursul său n'a spus de ce procurorul a întrevănit în procesul acesta, n'a spus în deosebi ministrul de ce nu s'a procedat judecătorește contra contelui Lynar și a contelui Hohenau. Ministrul de război spune, că n'a știut nimic că tocmai c'o zi înainte, martorul Bollhardt a prezentat tribunalului de război în Potsdam scrisori de ale conților Hohenau și Lynar, între cari scrisori datate »Cartierul general împărătesc Wilhelmshöhe« scrisori în care contele Hohenau promite martorului Bollhardt bani pentru amabilitățile sale. (Mare mișcare) Eu am scrisorile acestea în buzunarul meu și aș putea să le depun pe biroul camerei, am aici o fotografie a contelui Hohenau în mândra uniformă a curasierilor de gardă, pe care a dăruit-o »iubitului său Bollhardt«.

Se vede, că toate acestea nu i-s'au raportat ministrului de război, noi recunoaștem cinstea și lealitatea sa, dar tocmai pentru aceea trebuia să fie bine informat.

Spune apoi că se știa în toată armata despre perversitățile conților Hohenau și Lynar. Intre ofițerii de cavalerie circulau cântece batjocuritoare asupra lor. Îl pare rău că numai ministrul de război a rămas fără informațiuni în privința acestora. Pe Harden, care a spus adevărul în ziarul său, n'ar trebui să-l condamne lumea și să recunoască că a avut curajul să descopere relele.

Ministrul de război de Einem, care n'a fost de față în ședință când a vorbit Paasche, a luat cuvântul în ședință următoare dela 4 Decemvrie.

El făcu mai întâiu imputări lui Paasche că nu l'a prevenit despre ceea ce a adus înainte în afacerea Moltke-Harden, ca să fi putut fi de față și el să-i răspundă imediat. Afirmă din nou că perversitățile din chestiune nu erau date pe față. Contra contelui Hohenau nu ministrul, ci maiestatea sa regele este, care decide când unul din generali să fie tras înaintea juriului de onoare. Ministrul a surprins apoi pe deputați, comunicându-le că cei doi conți acuzați s'au prezentat ei înșiși tribunalului. Paasche a zis că ministrul a avut pentru contele Hohenau și Lynar numai cuvinte de scuză. »Nu-i adevărat, eu am vorbit în genere despre acei derbedei, cari seduc pe soldații noștri. Dacă sunt ofițeri ori conți, ori prinți e tot atât, să și-o ia asuprași«. Mai departe vorbind despre alte detalii ale acestei scârboase ataceri ministrul exclamă în fine: »Trebuie ca fiecare să și dea concursul său, ca să eșim odată din această afacere scârboasă și rușinoasă. Faceți, dacă cunoașteți fapte, înșiși arătare directă, eu vă voi fi mulțumitor, armata vă va fi mulțumitoare.«

ULTIME STIRI.

Budapesta, 10 Decemvrie. În ședința de ieri a Camerei au vorbit croații Ilici și Muacevici, câte un 1/2 de ceas. Cu astea s'a încheiat discuția generală asupra pactului! Au uzat apoi de cuvântul de încheiere: Polonyi, care a polemizat cu Sztérényi într'un ton ironic, contesând, ca răspuns la »grosolăniile« acestuia, priceperea lui, în materie de drept public; Polit, care este chemat la ordine pentru că numește »nu de tot independentă« țeara noastră; apoi Croații Roici, Surmin, Pinterovici, Magdici, Lukinici, Lorkovici și Mazuranici, cărora președintele în scurt timp le suprimă cuvântul. Cu o mică scenă între președintele Rakowszky și Polonyi, pentru regulament, se încheie ședința.

Budapesta, 10 Dec. Ne mai fiind decât vreo cinci oratori cu drept la cuvânt de încheiere, se speră, că și discuția pe articole se va putea termina până în 20 Dec. Wekerle are iarăși o idee. Va pune pe cineva să propună ca titula și acel un paragraf al proiectului să fie discutate într'una

sau, va veni altul cu propunerea ca, având a face numai cu un singur paragraf, discuția pe amănunte să se pretereze.

Se desminte știrea, că partidul independist ar vrea să facă propunere pentru ședințe paralele sau permanente.

Budapesta, 10 Dec. Șeful partidului starcevician, Iosif Franck, a sosit aci și parlamentează cu primul ministru Wekerle.

Budapesta, 10 Decemvrie. Ziarele de aici înregistrează știrea, că poliția de graniță a arestat la Predeal pe preotul Moța din Orăștie și pe d-l I. Ioanovici, fostul redactor responsabil al »Libertății«, pe motiv că ar voi să treacă în România ca să scape de procesele, ce li s'au intentat.

Macău, 10 Dec. În fața alegătorilor săi, I. Justh a spus că nu-i iertat să se părăsească terenul legal al regulamentului Camerei, almintrea se vor ivi complicații cu urmări greu de prevăzut, însă, ținând seamă de eventuala alianță a naționalităților și socialiștilor din viitoarele parlamente, regulamentul neapărat trebuie revizuit.

Londra, 10 Dec. O telegramă expediată prin Madrid anunță, că la Lisabona s'a descoperit planul unui atentat cu bombă îndreptat împotriva regelui și a familiei regale. La opera St. Carlos făcându-se reparațiunile lojei regale, s'au găsit două bombe, cari erau puse în legătură cu sârma de lumină electrică; legătura era făcută pe scenă. Descoperindu-se bombele, poliția a înconjurat locuința montorului electric, un italian. Acesta văzând că nu are nici un mijloc de scăpare s'a sinucis.

Petersburg, 10 Dec. Conflictul ivit între președintele Dumei și Țar, din cauza tipăririi unei adrese aparte din partea reacționarilor a luat o întorsătură serioasă. Vicepreședintele Dumei, prințul Wolukowsky și secretarul Dumei, s'au declarat în contra președintelui, — deasemenea și Milinkow șeful cadeților. Se crede că retragerea președ. Chomiakow e iminentă.

Bibliografie.

St. O. Iosif. »Zorile« Dramă istorică în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. Teatru I.

De cuprinsul următor:

»Soldan Viteazul«, »Mama Anghelușă«, »Herșcu Boccegiul«, »Clevetici«, »Sandu Napoală«, »Surugiul«, »Ion Păpușariul«, »Cucoana Chirița«, »Barbu Lăntaru«, »Paraponisitul«, »Kera Nastasia«, »Haimana«, »Gură-Cască«, »Stan Covrigariul«, »Vivandiera«, »Păcală și Tândală«, »Scara măței«, »Craiu nou«, »Harță Răzășul«, »Ramășagul«, »Peatra din casă«, »Nunta țărănească«, »Chirița la Iași«, »Chirița în Provincie«.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Braniceș.

La suferințe de plămâni

să se ea în toate cazurile imediat Emulsiunea lui Scott. »Scott« nu numai vindecă părțile holnave, dar întărește și înșănătoșează organismul întreg. »Scott« este un preparat specific și sigur

contra tuturor suferințelor de plămâni

și cel mai ieftin.

Puterea lui de vindecare și nutrire se bazează pe aceea că la preparare se folosesc materialele cele mai fine curate și cu efect, și prin procedura specifică și neîntrecută a lui Scott devine nu numai gustos dar și ușor de mistuit. (2)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii lui Scott. Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 17259—907.

Publicațiune!

Representanța orașenească prin concluzul ei din 28 Novembre a. c. a stabilit lista viriliștilor pro 1908 după cum urmează:

A) Membrii ordinari.

	Dare				Dare		
	Cor.	b.			Cor.	b.	
1. Carol Czell, posesor de fabrică de bere și spirit Brassó	19431	22	farmacist.	66. Ilie Savu, comers. de băcănie Brassó	1577	32	
2. Dr. Wilh. Czell " "	15421	56	M. în cam. com.	67. Marer Benő, com. de lemnărie "	1556	57	
3. Adolf Hesshaimer, com. de băc. "	6855	52	" " "	68. Ios. Prentner, com. de produse, "	1541	—	
4. Institut. de pens. gen. din Brașov "	6052	15	" " "	69. Dr. Eugen Lassel, predicator, "	1531	22	preot.
5. Dr. Aug. Fabricius, medic de cochi al statului "	4779	04	" " "	70. Véd. Rosa Grünfeld, "	1525	87	
6. Alex. Drechsler, posesor de fabrică de gaz "	4449	50	" " "	71. Georg Schmutzler fabr. de postav "	1513	74	
7. Cassa de păstrare generală. "	4445	54	" " "	72. Dr. Friderich Philippi, avocat, "	1511	94	advocat.
8. Mih Fleischer, fabricant de salam "	4376	62	M. în cam. com.	73. Franz Herming, propr. de case "	1491	17	
9. Emanuil Mayer, comerciant "	4358	44	" " "	74. Dr. Wilhelm Brekner, adv. "	1490	42	"
10. Dr. K. Flechtenmacher, medic "	4228	32	" " "	75. Dr. Fr. Herfurt, dechant, Cristian, "	1489	70	paroch.
11. Hans Schiel, fabricant de mașini "	4000	40	M. în cam. com.	76. Véd. Scharlotta de Schobeln, "	1489	09	
12. Emil Porr, fabricant de ferăstrău "	3817	22	" " "	77. Veduva Heloise Fabricius, "	1482	65	
13. Spitalul femeilor bătrâne ev. "	3629	54	" " "	78. Dr. Friedr. Jekelius, medic com. "	1472	48	medic.
14. Samuel Klein, comers. de lemne, "	3532	26	" " "	79. Julius Teutsch, droguist, "	1460	22	farmacist.
15. Martin Kopony, fabr. de hârtie "	3264	36	M. în cam. com.	80. Wilh. Haluskay, fabr. de aramă, "	1440	70	M. în cam. com.
16. Comuna bis. ev. din Cetate A. B. "	3223	44	" " "	81. George Savu, com. de băcănie "	1433	05	
17. Verzar Istvan, comerciant "	5003	80	" " "	82. Georg Scherg, măcelar, "	1431	60	" " "
18. K. Kenyeres, fabricant de rozolin "	2986	29	" " "	83. Alfred Tartler, com. de băcănie "	1417	76	" " "
19. Wilh. Scherg, fabric. de postav "	2759	28	" " "	84. Julius Teutsch, fabr. de mașini "	1411	20	" " "
20. Henrich Aronsohn, expeditur "	2386	10	" " "	85. Comuna bis. ev. A. B. bartolom. "	1406	92	
21. Emil Jekelius, farmacist "	2355	20	farmacist.	86. Fondul școlii pop. rom. cat. "	1390	50	
22. Dr. Bogdan Andor, proprietar în Sângeorgiu "	2347	20	jurist	87. Martin Gusbeth, poses. de ferăst "	1389	11	
23. Neculae Dima, fabricant de petrol "	2324	32	" " "	88. Dr. Carl Lurz, not. publ. reg. "	1388	54	notar.
24. Ludwig Miess, com. de pielărie "	2324	—	M. în cam. com.	89. Comuna bis. gr.-or. din centru oraș. "	1377	72	
25. G. B. Popp, proprietar de case "	2293	50	" " "	90. Karl Harth, comers. de băcănie "	1372	79	
26. Christian Kertsch, inginer oraș. "	2283	84	inginer.	91. Friedrich Bachmüller, papucar "	1347	—	M. în cam. com.
27. Anastase Safrano, fabr. de gaz "	2283	82	" " "	92. Dr. A. Mureșianu, propr. de tip. "	1304	34	jurist
28. Leopold Adler, propr. de case și com. "	2275	62	" " "	93. Heinrich Zintz, com. de băcănie "	1302	55	
29. Véd. Josefine de Trauschenfels, proprietară "	2214	30	" " "	94. Eugen Lassel sen., prof. pens., "	1292	68	profesor.
30. Fundațiunea Petru Zeides, popr. "	2200	41	" " "	95. Ios. Meschendorfer, paroch, Sânpetru "	1282	90	paroch.
31. Heinrich Hiemesch, fabr. salam "	2188	31	" " "	96. Alfred Seevald, comers. de prod. "	1264	12	
32. Fundațiunea Eduard Böhlert "	2176	20	" " "	97. Grigore Simay, comersant "	1252	90	M. în cam. com.
33. Karl Adam, avocat "	2126	—	advocat.	98. Erezii după Albert Schmidts "	1251	29	
34. Dr. Nicolae Mănoiu, avocat, "	2098	22	" " "	99. Friedr. Reimesch, învățător, "	1241	94	învățător.
35. Filiala băncii „Albina“, "	2081	32	" " "	100. Reun. de industrie din Brașov, "	1239	14	
36. Friedr. Scherg, com. de pelărie "	2080	68	M. în cam. com.				
37. Julius Römer, profesor, "	2057	48	profesor.				
38. Legatul Jugaian, "	2055	60	" " "				
39. Dr. Adolf Mandel, avocat, "	2011	82	advocat.				
40. Gustav Bömches v. Boor, com. de fer "	1996	01	" " "				
41. Iosif Matyas, comers. de produse "	1994	02	M. în cam. com.				
42. Stefan de Remenyik, propr. de case "	1980	24	" " "				
43. Gustav Schiel, predicator, "	1976	30	preot.				
44. Societ. pe acții de zahăr din Bod "	1951	56	" " "				
45. Victor Roth, farmacist "	1951	—	farmacist.				
46. Eduard Kamner, comers. de fer. "	1945	85	" " "				
47. Armin Fein, comers. de lemne "	1922	23	" " "				
48. Véd. lui Julius Gmeiner, priv. Berlin, "	1867	21	" " "				
49. Iacob R. Adler, com. de haine "	1865	70	" " "				
50. George Eremias, propr. depăm. "	1845	37	" " "				
51. Augustin Reich, fișcal oraș., "	1832	22	advocat.				
52. Adolf Adler, amplotiat "	1812	51	" " "				
53. Fondul de studii rom. cat. "	1773	90	" " "				
54. Anton Kassik, com. de produse, "	1749	04	" " "				
55. Otrobán Radó, propr. de case, Bpesta "	1682	33	" " "				
56. Otto de Roll, agent, "	1662	26	M. în cam. com.				
57. Véd. Ernestine Adler, "	1653	20	" " "				
58. Frantz Witting, măcelar, "	1651	23	" " "				
59. Martin Tartler, priopr. de case "	1638	63	" " "				
60. Victor de Maurer, privatier, "	1636	83	" " "				
61. Wilh. Paul, fabricant de ciment, "	1632	14	" " "				
62. Traugott Copony, deputat dietal, "	1625	04	" " "				
63. I. Săbădeanu, com. de ghetărie, "	1624	40	" " "				
64. Fundațiunea F. Ridely, "	1590	30	" " "				
65. Franz Stiehler, controlor la cassa de pensiuni "	1586	80	econom.				

B) Membrii viriliști suplenți.

1. Dr. Walter Kraus, medic primar la spitalul civil Brassó	1239	04	medic.
1. Iosif Pușcariu, avocat, "	1229	76	advocat.
3. Eduard Kugler, farmacist, "	1218	88	M. în cam. com.
4. Ioan Dușoiu, comersant, "	1211	08	
5. Karl Fabricius, privatier, "	1159	02	M. în cam. com.
6. Dr. Eugen de Leményi, avocat, "	1146	56	advocat.
7. Dr. Arnold Alessius, medic, Viena "	1144	20	medic.
8. Heinrich Scherg, măcelar, Brassó "	1143	07	
9. Dr. Friederich Schwarz, medic primar pens. din spit. civil, Brassó "	1133	80	"
10. Vilhelm Schmidt, brutar "	1123	76	M. în cam. com.
11. Dr. Ignacz Weiss, avocat, "	1128	28	advocat
12. Dr. Vajna Gábór, avocat, "	1111	24	"
13. Christian Klöss, antrep, de hotel "	1106	60	"
14. Stefan Kristofolletti, hotelier, "	1080	40	"
15. Comuna bis. rom. cath., "	1061	99	"
16. Wilh. Schmidts, avocat, "	1052	40	"
17. Nicolae G. Furnică, măcelar, "	1047	78	"
18. Julius Müller, proprietar de casă, "	1037	03	"
19. Véd. Lazár Geróné, "	1029	20	"
20. Franz Palmhart, comersant, "	1018	92	M. în cam. com.
21. Dr. Ioan Moșoiu, avocat, "	1012	96	advocat.
22. Biserica națională grecească, "	1004	50	"
23. Julius Hornung, farmacist, "	993	40	farmacist
24. Véd. Vézár Mórné, propr., "	985	16	"
25. Iosif Schreiber, fabricant, "	977	44	"
26. Wilhelm Schreiber, fabricant, "	977	44	"
27. V. Mina Nagelschmidt, "	970	80	"
28. Heinr. Zeidner, propr. de casă "	970	39	"
29. Ludwig Schmidt, speditur "	953	86	"
30. Véd. Irk Antalné "	953	34	"

Eventualele recurses respective reclamări în contra acestei Liste a viriliștilor au a se înainta în termenul dela 10—24 Decembrie a. c. verbal sau în scris la Magistratul orașenesc.

Brașov, în 30 Novembre 1907.

Magistratul orașenesc.